

«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ»

ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

armenbrok

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄՈՎ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2015թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

BAKER TILLY ARMENIA

22 Hanrapetutyayn Street
Area 16, 5th floor
0010 Yerevan
Republic of Armenia
Tel: +374(10) 544-301
Tel: +374(10) 544-307
Fax: +374(10) 562-404
Email: info@bakertillyarmenia.com
www.bakertillyarmenia.com

**27.04.2016 թ.
N 011605**

ՀՄՍՍՏՆՈՒՄ ԵՄ

**«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն**

_____ **Փ. Գևորգյան**

**Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման
լիցենզիա թիվ 054՝ տրված ՀՀ ֆինանսների
և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից**

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

**«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ
Բաժնետերերին**

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ -ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2015թ., հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվությունը

Մույն հաշվետվությունների՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ») համաձայն պատրաստման և արժանահավատ ներկայացման համար պատասխանատու է տնօրինությունը: Այդ պատասխանատվությունը ներառում է խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներ չպարունակող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և իրական ներկայացման նկատմամբ ներքին վերահսկողության մշակումը, կիրառումը և պահպանումը, պատշաճ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրությունը և կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարումը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է իրականացված աուդիտի հիման վրա կարծիք արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտների համաձայն: Այս ստանդարտներով պահանջվում է, որպեսզի մենք պահպանենք էթիկայի կանոնները, և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտը ներառում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցների ձեռքբերմանն ուղղված ընթացակարգերի իրականացում: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է աուդիտորի դատողությունների վրա՝ ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը հաշվի է առնում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և արժանահավատ ներկայացման ապահովմանն ուղղված ներքին վերահսկողությունը, ինչը թույլ է տալիս մշակել տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, սակայն ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության և տնօրինության կատարած հաշվապահական գնահատականների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են բոլոր էական առումներով ճշմարիտ և իրական պատկերը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային ստանդարտների:

Աուդիտոր

Մ. Հայրապետյան

27.04.2016թ.

Հաշվետվություն
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծան.	2015թ.	<i>(հազար դրամ)</i> 2014թ.
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	733,124	768,395
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(645,184)	(450,746)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		87,940	317,649
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	203,555	291,801
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(113,867)	(178,033)
Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		89,688	113,768
Եկամուտ շահաբաժիններից	5	12	12
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	6	(1,884)	(33,666)
Այլ գործառնական եկամուտներ	7	73,259	144,814
Գործառնական եկամուտներ		249,015	542,577
Արժեզրկման ծախս		(16,461)	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(137,169)	(139,960)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(10,439)	(12,450)
Շահույթ՝ մինչև հարկումը		84,946	390,167
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(17,796)	(71,119)
Շահույթ՝ հարկումից հետո		67,150	319,048
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ		(1,493)	1,488
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(1,493)	1,488
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		65,657	320,536

Արամ Կայֆաջյան
Գլխավոր տնօրեն

Միրանուշ Խլղաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

27.04.2016թ.

Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	(հազար դրամ)	
		2015թ.	2014թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	103,014	101,808
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	13	213,003	98,882
Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	14	72,109	1,486
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	15	176,425	40,860
Սինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	16	4,868,328	5,874,698
Հիմնական միջոցներ	17	4,123	5,879
Ոչ նյութական ակտիվներ	18	231	883
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		15,619	12,327
Այլ ակտիվներ	19	142,505	2,790
Ընդամենը՝ ակտիվներ		5,595,357	6,139,613
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	20	4,556,328	5,157,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	21	185,411	4,140
Այլ պարտավորություններ	22	37,986	67,805
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		4,779,725	5,229,348
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	23	267,150	267,150
Էմիսիոն եկամուտ		208,011	208,011
Պահուստներ՝			
Գլխավոր պահուստ		79,670	79,670
Վերազնահատման պահուստներ		528	2,021
Զբաղիված շահույթ (վնաս)		260,273	353,413
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		815,632	910,265
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		5,595,357	6,139,613

Արամ Կայֆաջյան
Գլխավոր տնօրեն

Սիրանուշ Խլղաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

27.04.2016թ

Հաշվետվություն
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսա-կան ակտիվներ վերագնահատումներ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը 01 հունվարի 2014թ.	267,150	208,011	79,670	533	202,332	757,696
Էական սխալների ճշգրտումը					(7,677)	(7,677)
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,488	319,048	320,536
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	(160,290)	(160,290)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2014թ.	267,150	208,011	79,670	2,021	353,413	910,265
Մնացորդը 01 հունվարի 2015թ.	267,150	208,011	79,670	2,021	353,413	910,265
Էական սխալների ճշգրտումը						
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(1,493)	67,150	65,657
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	(160,290)	(160,290)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2015թ.	267,150	208,011	79,670	528	260,273	815,632

Արամ Կայֆաջյան
Գլխավոր տնօրեն

Միրանուշ Խլղաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

27.04.2016թ.

**Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար դրամ)

	2015թ.	2014թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	750,990	696,890
Վճարված տոկոսներ	(647,828)	(451,222)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	208,930	300,247
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	(104,112)	(175,139)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ (վնաս)	(2,109)	1,082
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(60,816)	(63,440)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	(108,494)	(80,426)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	36,561	227,992
Փոխաստվությունների նվազում (ավելացում)	(100,198)	(38,768)
Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)	(30,313)	214,278
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	(656,620)	(215,173)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	(750,570)	188,329
Վճարված շահութահարկ	(113,240)	(60,870)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(863,810)	127,459
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)	875,413	(226,715)
Բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,952)	(1,990)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	71,004	143,235
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	944,465	(85,470)
Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Վճարված շահութաբաժիններ	(130,633)	(160,290)
Ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	51,618	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	-	-
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	(79,015)	(160,290)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(434)	5,531
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ (նվազում)	1,206	(112,770)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	101,808	214,578
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	103,014	101,808

Արամ Կայֆաջյան
Գլխավոր տնօրեն

Սիրանուշ Խլղաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

27.04.2016թ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Իրավական դաշտ

«ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը ներդրումային ծառայությունների մատուցումն է: Ընկերությունը մատուցում է բոլոր տեսակի ներդրումային ծառայությունները, բացի արժեթղթերի փաթեթի կառավարումից:

Ընկերությունը հիմնադրվել է Հայաստանի հանրապետությունում, հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերությունը իր գործունեությունը իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի միջոցով, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք: Նշված հասցեն Ընկերության իրավաբանական հասցեն է: Ընկերության գրանցման համարն է 10 և լիցենզիայի համարն է 10:

Ընկերության թողարկած բաժնետոմսերի 50 տոկոսը պատկանում է Իստինվեստոր Ընկերությանը: Վերջինս և Ընկերությունը միասին կազմում են խումբ:

31.12.2015թ-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերի քանակը 30 է, որից 2-ը իրավաբանական անձ են, իսկ 28-ը՝ ֆիզիկական: Ընկերության բաժնետերերից ՀՀ ռեզիդենտ են միայն 8 բաժնետեր:

Ընկերության նշանակալից մասնակիցներն են «Իստինվեստոր» ընկերությունը, Արամ Կայֆաջյանը և Աշոտ Չաղարյանը:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը ներառում է՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ.

բ) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից.

զ) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ համադրելի ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, երբ Ընկերությունը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, կամ կատարում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հողվածների հետընթաց վերահաշվարկ, կամ երբ վերադասակարգում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հողվածները:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների և Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության ղեկավարությունը իրականացնում է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատում: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են անընդհատության հիմունքով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա է ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք: Երբ այդպիսի գնահատական տալիս ղեկավարությունը տեղյակ է դեպքերին կամ իրադարձություններին վերաբերող էական անորոշություններին, որոնք կարող են նշանակալի կասկածներ հարուցել Ընկերության՝ անընդհատության հիմունքով շարունակելու կարողության վերաբերյալ, ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում են այդ անորոշությունները: Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն պատրաստում անընդհատության հիմունքով, ապա այդ փաստը բացահայտվում է այն հիմունքների հետ միասին, որոնցով պատրաստվել են ֆինանսական

հաշվետվությունները, ինչպես նաև բացահայտվում է այն պատճառը, թե ինչու Ընկերությունը չի համարվում անընդհատ գործող:

Ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվության) պատրաստվում են՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվառման հաշվեգրման հիմունքը:

Ֆինանսական հաշվետվություններում համանման հոդվածների յուրաքանչյուր էական դաս ներկայացվում է առանձին: Տարբեր բնույթի և գործառույթի հոդվածները ներկայացվում են առանձին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք էական չեն:

Ակտիվները և պարտավորությունները, ինչպես նաև եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցումը պահանջվում կամ թույլատրվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի համադրելի տեղեկատվությունը, եթե ՖՀՄՍ-ներով չի պահանջվում կամ չի թույլատրվում այլ մոտեցում: Համադրելի տեղեկատվությունը ներառվում է նաև պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության մեջ, երբ դա տեղին է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունները հասկանալու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններում հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը փոփոխելու դեպքում վերադասակարգվում են նաև համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է: Համադրելի գումարները վերադասակարգելիս բացահայտման ենթակա են՝

ա) վերադասակարգման բնույթը.

բ) վերադասակարգված յուրաքանչյուր հոդվածի կամ հոդվածների դասի գումարը.

գ) վերադասակարգման պատճառը:

Երբ համադրելի գումարների վերադասակարգումն անիրագործելի է, բացահայտվում է՝

ա) գումարները չվերադասակարգելու պատճառը.

բ) այն ճշգրտումների բնույթը, որոնք տեղի կունենային գումարների վերադասակարգումն իրականացնելու դեպքում:

Ֆինանսական հաշվետվություններում պահպանվում է հոդվածների ներկայացումը և դասակարգումը մի ժամանակաշրջանից մյուսը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

ա) պարզ է, որ նշանակալի փոփոխություն է տեղի ունեցել գործառնությունների բնույթում, կամ ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ մեկ այլ ներկայացում կամ դասակարգում կլինի ավելի տեղին, կամ

բ) ներկայացման փոփոխությունը պահանջվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարները կլորացվում են հազարների ճշտությամբ:

Եկամտի և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Ժամանակաշրջանի եկամտի և ծախսի բոլոր հոդվածները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե որևէ ՖՀՄՍ այլ բան չի պահանջում կամ թույլատրում:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով. և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են, բացառությամբ այն փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք նշված են ՀՀՄՍ 21-ի 32-րդ պարագրաֆում:

Եթե ոչ դրամային հոդվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Եվ հակառակը՝ եթե ոչ դրամային հոդվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում շահույթում կամ վնասում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված)

Ընթացիկ հարկեր

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա հարկի գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Այն հարկային վնասի հետ կապված օգուտը, որը կարելի է տեղափոխել հետ՝ նախորդ ժամանակաշրջանի ընթացիկ հարկը փոխհատուցելու նպատակով, ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի հարկային մարմիններին (կփոխհատուցվի հարկային մարմինների կողմից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկային պարտավորություն ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային պարտավորությունների, որոնք առաջանում են՝

(ա) գուդվիլի սկզբնական ճանաչումից. կամ

(բ) ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը՝

(i) բիզնեսների միավորում չէ. և

(ii) գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) վրա:

Այնուամենայնիվ, այն հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր կազմակերպություններում, մասնաձյուղերում, ասոցիացված կազմակերպություններում

ներդրումների և համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է ՀՀՄՍ 12-ի 39-րդ պարագրաֆին համապատասխան:

Առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող չօգտագործված հարկային վնասների և չօգտագործված հարկային զեղչերի գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որով հավանական է, որ Ընկերությունը ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ չօգտագործված հարկային վնասները և չօգտագործված հարկային զեղչերը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստացվի բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում պետք է վերականգնվի այնքանով, որքանով հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում են տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որն առաջանում է՝

(ա) գործարքից կամ իրադարձությունից, որը նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս՝ կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ

(բ) բիզնեսների միավորումից:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկը ճանաչվում են շահույթից կամ վնասից դուրս, եթե հարկը վերաբերում է այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում, ճանաչված են շահույթից կամ վնասից դուրս: Հետևաբար, ընթացիկ և հետաձգված հարկերը, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում,

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ճանաչվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը կարող են հաշվանցվել այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) առկա է իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց.

(բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

(i) Ընկերությունից. կամ

(ii) Ընկերությունից և այլ հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների նշանակալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը. կամ

(բ) Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս՝

(ա) հաշվեկշռային արժեքի և

(բ) (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ եկամտում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի:

Տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) հեռացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից այն ու միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած (այն դեպքում, երբ դա ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով) գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ չորս կատեգորիաների՝

(ա) ֆինանսական ակտիվներ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ.

(գ) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր.

(դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

(ա) փոխառությունների և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(գ) բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքներ, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ՝

(ա) ֆինանսական պարտավորությունների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այսպիսի պարտավորությունները, ներառյալ պարտավորություն հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով, բացառությամբ այն ածանցյալ գործիք հանդիսացող պարտավորությանը, որը կապակցված է և պետք է մարվի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որի իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, և որը չափվում է սկզբնական արժեքով:

(բ) ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա, կամ երբ կիրառելի է շարունակվող ներգրավվածության մոտեցումը:

(գ) ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո այդպիսի պայմանագիր թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի են ՀՀՄՍ 39-ի 47 (ա) կամ (բ) պարագրաֆները) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան:

(դ) շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածությունների: Սկզբնական ճանաչումից հետո այսպիսի պարտավորվածություն թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի է ՀՀՄՍ 39-ի 47(ա) պարագրաֆը) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան:

Հեջավորման փոխհարաբերության մաս չհանդիսացող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

(ա) որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(բ) որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու իրավունքը:

Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (բացահայտում են այն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմը որոշելիս)

Ընկերության համար ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամը, ՀՀ Կենտրոնական բանկում և այլ բանկերում բացված հաշիվներում առկա գումարները, ֆինանսական գործարքներ կատարելու նպատակով այլ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոզիտացված գումարները, ինչպես նաև կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնք հեշտ փոխարկվում են ղրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք բավարարում են հետևյալ պայմաններից որևէ մեկին.

(ա) դասակարգված են որպես առևտրական նպատակներով պահվող: Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն՝

(i) ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով.

(ii) սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ. կամ

(iii) ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված և արդյունավետ հեջավորման գործիք).

(բ) սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: այդպիսի նախատեսումը կարող է օգտագործվել, միայն երբ դա թույլատրված է ՀՀՄՍ 39-ի 11Ա պարագրաֆով, կամ երբ դա հանգեցնում է ավելի տեղին տեղեկատվության, քանի որ՝

(i) այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար ակտիվները տարբեր հիմունքներով չափելու կամ դրանց գծով օգուտները և վնասները տարբեր հիմունքներով ճանաչելու արդյունքում. կամ

(ii) ֆինանսական ակտիվների խումբը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով՝ ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային փաստաթղթավորված ռազմավարության համաձայն, և այդ խմբի վերաբերյալ ներքին տեղեկատվությունը՝ նույնպես իրական արժեքի հիմունքով, տրամադրվում է Ընկերության գլխավոր տնօրենին:

Ներդրումներն այն բաժնային գործիքներում, որոնք ակտիվ շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չեն նախատեսվում որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ:

որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք կազմակերպության կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես (ա) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, կամ (գ) Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ բաժնային գործիքների մեջ ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքների, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու կազմակերպության իրավունքը:

Ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ

Ռեպո համաձայնագրով վաճառված ֆինանսական գործիքները չեն ապաճանաչվում, քանի որ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական գործիքների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքների հաշվառումն իրականացվում է հետհաշվեկշռային հաշիվներով և դրանք չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ռեպո համաձայնագրով ստացված արժեթղթերի դիմաց վճարված գումարները հաշվառվում են որպես տրամադրված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով ստացվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ:

Ռեպո համաձայնագրով տրված արժեթղթերի դիմաց ստացված գումարները հաշվառվում են որպես ստացված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով վճարվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ծախս:

Փոխառություններ՝ բանկերին, այլ ֆինանսական կազմակերպություններին, հաճախորդներին

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների՝

(ա) որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ մոտ ապագայում վաճառել, որոնք պետք է դասակարգվեն որպես առևտրական նպատակներով պահվող, և նրանց, որոնք սկզբնական

ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(բ) որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ

(գ) որոնց գծով Ընկերությունը կարող է չփոխհատուցել ըստ էության իր ողջ սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան պարտքային դիրքի վատթարացումը, որի դեպքում ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես վաճառքի համար մատչելի:

Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր չներկայացնող ակտիվների խմբում ձեռք բերված մասնակցությունը (օրինակ՝ փոխադարձ ֆոնդերում կամ այլ նման ֆոնդերում մասնակցությունը) փոխառություն կամ դեբիտորական պարտք չէ:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ փոխառությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն փոխառությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՍ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

Փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով կորուստների որոշման և անհուսալի փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման հիմունքը

Եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների գծով առկա է արժեզրկումից կորուստ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն (բացառելով ապագա պարտքային վնասները, որոնք դեռևս տեղի չեն ունեցել)՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով): Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կարող է նվազեցվել կամ ուղղակիորեն, կամ օգտագործելով կարգավորող հաշիվը: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորստի գումարը նվազում է, և նվազումը կարելի է անկողմնակալ ձևով կապել մի դեպքի հետ, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո (ինչպիսին է, օրինակ, պարտապանի պարտքային վարկանիշի բարելավումը), ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է կամ ուղղակիորեն, կամ կարգավորող հաշիվը ճշգրտելու միջոցով: Հակադարձումը չպետք է հանգեցնի այն բանին, որ ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցի այն ամորտիզացված արժեքը, որը առկա կլիներ արժեզրկման հակադարձման ամսաթվի դրությամբ, եթե արժեզրկումը ճանաչված չլիներ: Հակադարձման գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Տոկոսների հաշվեզրման դադարեցումը

Այլ անձանց կողմից կազմակերպության ակտիվներն օգտագործելիս առաջացող հասույթները՝ տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են հետևյալ հիմունքներով՝

ա) տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը, ինչպես ներկայացված է ՀՀՄՍ 39-ի 9-րդ և ԿՌԻ-5-ԿՌԻ-8 պարագրաֆներում:

բ) ռոյալթիները ճանաչվում են հաշվեզրման հիմունքով՝ համապատասխան համաձայնագրի բովանդակության համաձայն:

զ) շահաբաժինները ճանաչվում են, երբ սահմանված է վճարը ստանալու բաժնետերերի իրավունքը:

Տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Արմենբրոկ,

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը:

Տոկոսների հաշվեգրումը դադարեցվում է, երբ հայտնի է դառնում, որ բավարարված չէ վերոնշյալ պայմաններից թեկուզ և մեկը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ են ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները, որոնք Ընկերությունը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ՝

(ա) նրանց, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

(բ) նրանց, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի.

(գ) նրանց, որոնք բավարարում են փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Որևէ ֆինանսական ակտիվ չի դասակարգվում որպես մինչև մարումը պահվող, եթե ընթացիկ ֆինանսական տարվա կամ նախորդ երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում Ընկերությունը մինչև մարման ժամկետը լրանալը վաճառել կամ վերադասակարգել է մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նշանակալի մասը (նշանակալի՝ համեմատած մինչև մարումը պահվող ներդրումների ողջ գումարի հետ), բացառությամբ այնպիսի վաճառքի կամ վերադասակարգումների, որոնք՝

(i) տեղի են ունենում մարման ժամկետին կամ ֆինանսական ակտիվի հետզման իրավունքի իրագործման ամսաթվին այնքան մոտ (օրինակ՝ մարման ժամկետից երեք ամիս կամ ավելի պակաս առաջ), որ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չէին ունենա ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի վրա.

(ii) տեղի են ունենում այն բանից հետո, երբ Ընկերությունն արդեն ստացել է ֆինանսական ակտիվների ըստ էության ամբողջ սկզբնական հիմնական գումարը՝ սահմանված վճարումների ժամանակացույցի կամ վաղաժամկետ վճարումների միջոցով. Կամ,

(iii) վերագրելի են առանձին բացառիկ դեպքի, որը Ընկերության հսկողությունից դուրս է, և որը չէր կարող խելամտորեն կանխատեսվել:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՄ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ,

Հիմնական միջոցները

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

ա) հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և

բ) միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, ճանաչման պահին չափվում է իր սկզբնական արժեքով:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է՝

ա) գնման գինը, ներառյալ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը՝ հանած ամստրային զեղչերը և արտոնությունները.

բ) ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում.

գ) հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև իր զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման սկզբնապես գնահատված ծախսումների գումարը, որոնց գծով կազմակերպության պարտականությունը առաջանում է ձեռքբերման ժամանակ:

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Հիմնական միջոցի մաշվող գումարը պարբերական հիմունքով բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում:

Հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի համար, որի արժեքը նշանակալի է միավորի ընդհանուր արժեքի նկատմամբ, մաշվածությունը հաշվարկվում է առանձին:

Յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ եթե այն ներառվել է մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայությունը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ, և եթե ակնկալիքները տարբերվում են նախորդ գնահատումներից, փոփոխությունները հաշվառվում են որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Մաշվածության հաշվարկման համար կիրառվում է այնպիսի մեթոդ, որը արտացոլում է այն մոդելը, որով Ընկերությունն ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները:

Ակտիվի համար կիրառվող մաշվածության հաշվարկման մեթոդը առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ վերանայվում է և, եթե այդ ակտիվներից ապաստվող տնտեսական օգուտների ստացման ակնկալվող մոդելի մեջ տեղի է ունեցել նշանակալի փոփոխություն, ապա մեթոդը փոխվում է՝ փոփոխված մոդելն արտացոլելու նպատակով: Այդ փոփոխությունը հաշվառվում է որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Որոշելու համար, թե արդյոք հիմնական միջոցի միավորն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտը:

Արժեզրկված, կորած կամ փոխանցված հիմնական միջոցների միավորների գծով երրորդ կողմերից փոխհատուցումը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ այդ փոխհատուցումը դառնում է ստացման ենթակա:

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորը ապաճանաչվում է (բացառությամբ երբ ՀՀՄՍ 17-ով պահանջվում է այլ բան՝ հետադարձ վարձակալությամբ վաճառքի դեպքում):

Հիմնական միջոցների միավորի ապաճանաչումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

Ոչ նյութական ակտիվները

Ընկերության համար ոչ նյութական ակտիվ է համարվում որոշելի ոչ դրամային ակտիվը, որը չունի ֆիզիկական սուբստանցիա:

Ակտիվը որոշելի է, եթե այն՝

(ա) առանձնացվելի է, այսինքն՝ եթե կարող է առանձնացվել կամ բաժանվել Ընկերությունից և վաճառվել, փոխանցվել, տրամադրվել լիցենզիայով, տրվել վարձակալությամբ կամ փոխանակվել անհատապես կամ հարակից պայմանագրի, որոշելի ակտիվի կամ պարտավորության հետ միասին՝ անկախ նրանից, թե արդյոք Ընկերությունը մտադրություն ունի այդպես վարվելու. կամ

(բ) առաջանում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ իրավունքները փոխանցելի են կամ առանձնացվելի են Ընկերությունից կամ այլ իրավունքներից ու պարտականություններից:

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն.

(բ) ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտների հավանականության գնահատումը իրականացվում է օգտագործելով խելամիտ և հիմնավորված ենթադրություններ, որոնք արտացոլում են դեկավարության՝ այն տնտեսական պայմանների ամբողջական կազմի լավագույն գնահատականը, որոնք առկա կլինեն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ներստեղծված գուդվիլը չի ճանաչվում որպես ակտիվ:

Հետազոտությունից (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվները չեն ճանաչվում: Հետազոտության (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլի) ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց տեղի ունենալու պահին:

Մշակումից (կամ ներքին նախագծի մշակման փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ հնարավոր է ցուցադրել ստորև բերվածն ամբողջությամբ՝

(ա) ոչ նյութական ակտիվն այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ այն մատչելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար.

(բ) ոչ նյութական ակտիվն ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու մտադրությունը.

(գ) ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու կարողությունը.

(դ) այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվն առաջացնելու հնարավոր ապագա տնտեսական օգուտներ: Ի թիվս այլոց, պետք է ցուցադրվի ոչ նյութական ակտիվի միջոցով ստեղծվող արդյունքի կամ հենց այդ ոչ նյութական ակտիվի համար շուկայի առկայությունը, կամ, եթե ակտիվը օգտագործվելու է կազմակերպության ներսում, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակարությունը.

(ե) մշակումն ավարտին հասցնելու և ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու համար անհրաժեշտ համապատասխան տեխնիկական, ֆինանսական և այլ միջոցների առկայությունը.

(զ) ոչ նյութական ակտիվին մշակման ընթացքում վերագրելի ծախսումներն արժանահավատորեն չափելու կարողությունը:

Ներստեղծված ապրանքանիշերը, խորագրերը, հրապարակումների անվանումները, հաճախորդների ցուցակները և այլ էությունը նմանատիպ միավորները չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվներ:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս, երբ դրանք տեղի են ունենում՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ.

(ա) դրանք կազմում են ոչ նյութական ակտիվի ճանաչման սահմանված չափանիշները բավարարող սկզբնական արժեքի մաս կամ

(բ) միավորը ձեռք է բերվում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում և չի կարող ճանաչվել որպես ոչ նյութական ակտիվ: Այդպիսի դեպքում նշված ծախսումները կազմում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուղվի ճանաչված գումարի մաս:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները, որոնք սկզբնապես ճանաչվել են որպես ծախս, ավելի ուշ ամսաթվով չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքի մաս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած կուտակված արժեզրկումից կորուստներ:

Արմենբրոկը որոշում է, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը որոշակի է, թե անորոշ, իսկ որոշակի լինելու դեպքում որոշում է նաև այդ օգտակար ծառայության տևողությունը կամ օգտակար ծառայությունը ներկայացնող արտադրանքի կամ նմանատիպ միավորների քանակը: Ոչ նյութական ակտիվը դիտարկվում է որպես անորոշ օգտակար ծառայություն ունեցող, երբ բոլոր առնչվող գործոնների վերլուծության հիման վրա կարելի է եզրակացնել, որ չկա որևէ կանխատեսելի սահմանափակում այն ժամանակահատվածի, որի ընթացքում այդ ակտիվից ակնկալվում է գուտ որամական ներհուսք դեպի Հնկերություն:

Ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը, որը բխում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից, չպետք է գերազանցի պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքների ժամկետը, սակայն կարող է լինել ավելի կարճ՝ կախված այն ժամանակահատվածից, որի ընթացքում ենթադրվում է օգտագործել տվյալ ակտիվը: Եթե պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքները փոխանցվում են սահմանափակ ժամկետով, որը կարող է նորացվել, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը ներառում է նորացման ժամանակահատվածը (ժամանակահատվածները) միայն այն դեպքում, երբ առկա է նորացումն առանց էական ծախսումների իրականացնելու ապացույցը:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարը պարբերաբար բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում: Ամորտիզացիան հաշվարկվում է այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ գտնվում է այն վայրում և այն վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն կարողանա գործել ղեկավարության կողմից նախատեսված ձևով: Ամորտիզացիայի հաշվարկումը դադարեցվում է, երբ տվյալ ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող (կամ ներառվում է օտարվող ակտիվների այն խմբում, որը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող), կամ, երբ այդ ակտիվն ապաճանաչվում է՝ նայած, թե այդ ամսաթվերից որն ավելի շուտ կլինի: Ամորտիզացիայի կիրառվող մեթոդը պետք է արտացոլի այն մոդելը, ըստ որի՝ ակնկալվում է, որ ակտիվից ստացվող ապագա տնտեսական օգուտները կսպառվեն կազմակերպության կողմից: Եթե այդ մոդելը հնարավոր չէ արժանահավատորեն որոշել, ապա կիրառվում է գծային մեթոդը: Յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար հաշվարկված ամորտիզացիայի ծախսումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե միայն որևէ ստանդարտով չի թույլատրվում կամ պահանջվում, որ այն ներառվի մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի մնացորդային արժեքը համարվում է զրո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

(ա) առկա է երրորդ կողմի պարտավորվածություն՝ գնելու այդ ակտիվը օգտակար ծառայության ավարտին. կամ

(բ) ակտիվի համար գոյություն ունի գործող շուկա և

(i) մնացորդային արժեքը կարող է որոշվել՝ վկայակոչելով այդ շուկան.

(ii) հավանական է, որ այդպիսի շուկա գոյություն կունենա տվյալ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի վերջում:

Որոշակի օգտակար ծառայություն ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Եթե ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայությունը տարբերվում է նախորդ գնահատումներից, ապա ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը համապատասխանաբար փոփոխվում է: Եթե ակտիվից առաջացող և դրանում մարմնավորված տնտեսական օգուտների սպառման ակնկալվող մոդելում փոփոխություն է տեղի ունեցել, ապա ամորտիզացիայի մեթոդը փոփոխվում է այնպես, որ արտացոլի այդ փոփոխությունները: Այդպիսի փոփոխությունները հաշվառվում են որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվը ամորտիզացիայի ենթակա չէ:

Ամորտիզացիայի չենթարկվող ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանում վերանայվում է՝ պարզելու համար, թե արդյոք իրադարձություններն ու հանգամանքները շարունակում են հիմնավորել անորոշ ժամկետով օգտակար ծառայության գնահատումը տվյալ ակտիվի համար: Եթե դա այդպես չէ, ապա օգտակար ծառայության գնահատման փոփոխությունը անորոշ ժամկետից դեպի որոշակի ժամկետ հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումի փոփոխություն:

Որոշելու համար, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36-ը:

Ոչ նյութական ակտիվը ապաճանաչվում է՝

(ա) օտարման պահին. կամ

(բ) երբ դրա օգտագործումից կամ հետագա օտարումից այլևս չեն ակնկալվում ապագա տնտեսական օգուտներ:

Ոչ նյութական ակտիվի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես օտարումից գուտ ներհոսքի, եթե կա այդպիսին, և տվյալ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն: Այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ակտիվի ապաճանաչման պահին (եթե ՀՀՄՍ 17-ը այլ բան չի պահանջում վաճառքի և հետվարձակալման դեպքում): Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

Հաճախորդների միջոցներ,

Եթե Ընկերությունը չունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա հաճախորդի միջոցների հաշվառումը տարվում է հետհաշվեկշռային հոդվածներով և այդ միջոցները չեն ներառվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Եթե Ընկերությունն ունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա այդ միջոցները դիտարկվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և դրանց նկատմամբ կիրառվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվառման քաղաքականությունը:

Տարբերակումն այն գործառնությունների և իրադարձությունների, որոնք հանգեցնում են հաշվեկշռում ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչմանը, այն գործառնություններից և իրադարձություններից, որոնք առաջացնում են միայն պայմանական դեպքեր և պայմանավորվածություններ,

Ընկերության համար պայմանական պարտավորություն է համարվում.ա) հնարավոր պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից. կամ

բ) ներկա պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որը, սակայն, չի ճանաչվում հետևյալ պատճառներով՝

i. հավանական չէ, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. կամ

ii. պարտականության գումարը չի կարող չափվել բավարար արժանահավատությամբ:

Ընկերության համար պայմանական ակտիվ է համարվում. հնարավոր ակտիվը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից:

Պայմանական ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում:

Ընդհանուր գործունեության ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը,

Ընկերության համար պահուստ է համարվում անորոշ ժամկետով կամ գումարով պարտավորություն:

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Հազվադեպ դեպքերում կարող է հստակ չլինել, թե արդյոք գոյություն ունի ներկա պարտականություն: Այս դեպքերում համարվում է, որ անցյալ դեպքը հանգեցրել է ներկա պարտականության, եթե, հաշվի առնելով հասանելի բոլոր վկայությունները, ավելի շատ հավանական է, քան ոչ, որ ներկա պարտականությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գոյություն ունի:

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը պետք է իրենից ներկայացնի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Պահուստի լավագույն գնահատականը որոշելու համար հաշվի են առնվում այն ռիսկերը և անորոշությունները, որոնք անխուսափելիորեն ի հայտ են գալիս բազմաթիվ դեպքերում և հանգամանքներում:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Որպես զեղչման դրույք վերցվում է այն դրույքը՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Ապագա դեպքերը, որոնք կարող են ազդեցություն թողնել պարտականությունը մարելու համար պահանջվող գումարի վրա, արտացոլվում են պահուստի գումարում, երբ բավականաչափ անկողմնակալ վկայություն կա, որ դրանք ի հայտ են գալու:

Ակտիվների ակնկալվող օտարումից օգուտները հաշվի չեն առնվում պահուստը չափելիս:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի: Փոխհատուցումը դիտվում է որպես առանձին ակտիվ: Փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը չպետք է գերազանցի պահուստի գումարը:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պահուստին վերաբերող ծախսը կարող է ներկայացվել զուտ հիմունքով՝ հանելով փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականը արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է:

Պահուստը օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

Ապագա գործառնական վնասների համար պահուստներ չեն ճանաչվում:

Եթե Ընկերությունն ունի անբարենպաստ պայմանագիր, ապա այդ պայմանագրի գծով ներկա պարտականությունը ճանաչվում և չափվում է որպես պահուստ:

Վերակազմավորման գծով պահուստը պետք է ներառի միայն ուղղակիորեն վերակազմավորումից առաջացող ծախսումները, որոնք՝

ա) անպայմանորեն հետևանք են վերակազմավորման.

բ) կապված չեն Ընկերության անընդհատ գործունեության հետ:

23) կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ,

Ընկերության կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության թողարկված բաժնետոմսերի քանակի և մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքի արտադրյալը:

Թողարկված բաժնետոմսերի իրացման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքի և բաժնետոմսերի անվանական արժեքի դրական տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը,

Մի քանի փոխանակման փոխարժեքի առկայության դեպքում օգտագործվում է այն փոխարժեքը, որով տվյալ գործառնությունից բխող դրամական հոսքերը կամ հաշիվների մնացորդները կարող էին կարգավորվել (մարվել), եթե այդ դրամական միջոցների հոսքերը տեղի ունենային չափման ամսաթվի դրությամբ: Եթե երկու արժույթների միջև փոխանակման հնարավորությունը ժամանակավորապես անհնարին է, օգտագործվում է առաջին հաջորդող փոխարժեքը, որը կկիրառվեր հնարավոր փոխանակման դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը,

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են, և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարը այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը.

(ա) տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.

(բ) մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշների, փոխանցված ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը չեն հաշվանցվում:

3. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ/(ծախսեր)

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
<i>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</i>		
Տոկոսային եկամուտներ բանկային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից	19,184	14,109
Տոկոսային եկամուտներ արժեթղթերից	710,865	749,119
Տոկոսային եկամուտներ փոխառություններից	1,866	5,167
Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրերից	1,209	-
	733,124	768,395
<i>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</i>		
Տոկոսային ծախսեր ներգրավված փոխառությունների և ստացված վարկերի դիմաց	(12,401)	(8,122)
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի գծով	(632,783)	(442,624)
	(645,184)	(450,746)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	87,940	317,649

4. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
<i>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</i>		
Արժեթղթերով գործարքների միջնորդավճարներից	13,109	141,802
Խորհրդատվական ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից	4,365	3,575
Արժեթղթերի տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարներից	12,006	-
Այլ միջնորդավճարներ	174,075	146,424
	203,555	291,801
<i>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</i>		
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(113,867)	(178,033)
	(113,867)	(178,033)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	89,688	113,768

5. Եկամուտ շահութաբաժիններից

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Սովորական բաժնետոմսերի գծով	12	12
	12	12

6. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Առևտրական նպատակներով պահվող ներդրումներից զուտ եկամուտներ		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	1,651	(267)
	1,651	(267)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ եկամուտներ		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	4,284	2
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	(42,324)
	4,284	(42,322)
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտներ		
Արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	(2,123)	1,082
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(5,696)	7,841
	(7,819)	8,923
Ընդամենը զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	(1,884)	(33,666)

7. Այլ գործառնական եկամուտներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Մինչև մարման ժամկետ պահվող ներդրումների օտարումից զուտ եկամուտ	71,004	143,224
Այլ գործառնական եկամուտներ	2,255	1,590
	73,259	144,814

8. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	102,014	94,069
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	16,020	15,360
Գործուղման և ուսուցման գծով ծախսեր	3,615	5,793
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	3,859	3,757
Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	2,083	1,500
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	1,825	1,829
Տրանսպորտային ծախսեր	837	1,000
Ընկերության շենքի և սարքավորումների, փոխադրամիջոցների տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	720	9,703
Անձնակազմի այլ ծախսեր	62	-
Այլ վարչական ծախսեր	6,134	6,949
	137,169	139,960

Աշխատակիցների միջին թվաքանակը 20 մարտ Է: Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը 350,204 դրամ է:

9. Այլ գործառնական ծախսեր

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	5,953	4,328
Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսեր	3,708	6,063
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	652	652
Այլ ծախսեր	126	1,407
	10,439	12,450

10. Շահութահարկի գծով ծախս

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	21,088	83,446
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով)	(3,292)	(12,327)
	17,796	71,119

11. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2014թ.	2014թ.
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	67,150	320,536
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ	67,150	320,536
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	267,150	267,150
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.3	1.20
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	0.3	1.20

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,719	2,899
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	101,295	98,909
	103,014	101,808

13. Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Տրամադրված փոխառություններ աշխատակիցներին և կապված անձանց (տես՝ ծանոթագրություն 25)	3,206	78,884
Ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր	175,875	-
Նշված փոխառությունների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	543	3,654
Դեբիտորական պարտքեր առևտրային գործառնությունների գծով	33,379	16,344
	213,003	98,882

Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների աշխարհագրական վերլուծությունը:

	2015թ.	Տոկոսային հարաբերու- թյունը	2014թ.	Տոկոսային հարաբերու- թյունը
Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներ	210,134	98.9%	93,325	98%
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	1,445	0.7%	1,831	1.9%
ԲԲԲ-/Բաա3/ և ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ	881	0.4%	72	0.1%
Հաշվեգրված տոկոսներ	543		3,654	
	213,003		98,882	

14. Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր

ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող
թողարկողի բաժնային գործիքներ
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
Բաժնային գործիքներ

2015թ.		(հազար դրամ) 2014թ.	
<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
64,789	-	-	-
2,286	5,034	1,486	-
	72,109		1,486

15. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր

Հայաստանի Հանրապետության պետական
պարտատոմսեր

Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր

**Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական
բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած
թողարկողի**

Բաժնային գործիքներ

**ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ
վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող
թողարկողի**

Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
Բաժնային գործիքներ

2015թ.		(հազար դրամ) 2014թ.	
<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
175,875	-	-	-
-	-	4,400	-
-	-	35,866	-
550	-	555	39
176,425	-	40,821	39
	176,425		40,860

16. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
<u>Պետական արժեթղթեր</u>		
Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր	4,629,910	5,495,736
Հաշվեգրված տոկոսներ	238,418	266,691
	4,868,328	5,762,427
<u>Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր*</u>		
Զցուցակված թողարկողի պարտատոմսեր	-	96,000
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	16,271
	-	112,271
	4,868,328	5,874,698

* «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում հաշվառվող Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթերը Մոնարխ Կապիտալ ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսեր են: 31.12.2015թ. դրությամբ Մոնարխ Կապիտալ ԲԲԸ-ն գտնվում է սնանկության գործընթացում:

«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերի արժեքը 4,676,759 հազար դրամ է, որոնք կնքվել են ՀՀ բանկերի:

17. Հիմնական միջոցներ

	<i>(հազար դրամ)</i>			
	Համակարգիչներ ը կապի միջոցներ	Փոխադրարիջոց ներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
<u>Սկզբնական արժեք</u>				
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013	14,443	12,872	9,492	36,807
Ավելացում	473	-	1,518	1,991
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	14,916	12,872	11,010	38,798
Ավելացում	606	-	1,346	1,952
Օտարում	(3,699)	-	(682)	(4,381)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	11,823	12,872	11,674	36,369
<u>Կուտակված մաշվածություն</u>				
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013	11,524	8,581	6,750	26,855
Ավելացում	2,594	2,575	895	6,064
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	14,118	11,156	7,645	32,919
Ավելացում	897	1,716		3,708
Օտարում	(3,699)	-	1,095	(4,381)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	11,316	12,872	8,058	32,246
<u>Հաշվեկշռային արժեք</u>				
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	507	-	3,616	4,123
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	798	1,716	3,365	5,879

18. Ոչ նյութական ակտիվներ

	<i>(հազար դրամ)</i>		
	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013	6,145	222	6,367
Ավելացում	-	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	6,145	222	6,367
Ավելացում	-	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	6,145	222	6,367
Կուտակված ամորտիզացիա			
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013	4,610	222	4,832
Ավելացում	652	-	652
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	5,262	222	5,484
Ավելացում	652	-	652
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	5,914	222	6,136
Հաշվեկշռային արժեք			
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015	231	-	231
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014	883	-	883

19. Այլ ակտիվներ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,332	1,720
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	41,760	-
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	2,603	873
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	157
Այլ ակտիվներ	95,810	40
	142,505	2,790

31.12.2015թ. դրությամբ «Այլ ակտիվներն» իրենցից ներկայացնում են ստացվելիք գումարներ Սոնարիս Կապիտալ Սենթր ՓԲԸ-ից:

20. Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Հայաստանի Հանրապետության բանկեր		
Ռեպո համաձայնագրեր - Հայաստանի Հանրապետության բանկեր	4,490,006	4,941,503
Այլ	58,189	15
Հաշվեգրված տոկոսներ	8,133	10,650
		30

Ֆինանսական կազմակերպություններ

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	205,123
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	112
	4,556,328	5,157,403

21. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	9,536	4,140
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	175,875	-
	185,411	4,140

22. Այլ պարտավորություններ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2015թ.	2014թ.
Շահութահարկի գծով	-	50,393
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	15,952	4,093
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	22,034	13,319
	37,986	67,805

23. Կանոնադրական կապիտալ

Ներդրումային ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 267,150 հազար դրամ:

Ներդրումային ընկերության թողարկած և տեղաբաշխած սովորական բաժնետոմսերի քանակը 267,150 հատ է, յուրաքանչյուրը 1 հազար դրամ անվանական արժեքով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում ընկերությունը հետ է գնել 14,838 հազար դրամի բաժնետոմսեր, մեկ բաժնետոմսի դիմաց 3,408 դրամ գնով: Հետգնված բոլոր բաժնետոմսերը տրամադրվել են ընկերության գլխավոր տնօրենին որպես պարգևատրություն: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Նշանակալից մասնակցի անունը, ազգանունը/անվանումը	Մասնակցության գումարը (հազար դրամ)	Մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Իստ Ինվեստոր ընկերություն	133,576	50.00%	ներդրումներ
Արամ Կայֆաջյան	70,408	26.36%	
Աշոտ Չաղարյան	27,000	10.11%	

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերությունը հաշվետու եռամսյակում ղեկավարներին տրամադրել է փոխառություններ, որոնք իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններով, 12% տարեկան տոկոսադրույքով: Ստորև ներկայացվում է կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառությունների մնացորդները և ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրությունը.

	<u>2015թ.</u>	<u>2014թ.</u>
Տրամադրված փոխառություններ ղեկավար անձնակազմին (այդ թվում հաշվեգրված տոկոսներ)	-	78,003
Ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրություն (ծանոթագրություն 8)	65,007	42,594

24. Ֆինանսական ռիսկեր

Ընկերության գործունեությունն առնչվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի հետ:

1. Վարկային (պարտքային) ռիսկ,
2. Շուկայական ռիսկ.
 - i. Գնային ռիսկ,
 - ii. Տոկոսային ռիսկ,
 - iii. Արժույթային ռիսկ,
3. Իրացվելիության ռիսկ:

Վարկային ռիսկ:

Վարկային ռիսկը գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկած արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լրիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր գումարով,

Վարկային ռիսկը հաշվարկելիս հաշվի են առնվում ներդրումային ընկերության ակտիվները:

Վարկային ռիսկը հաշվարկելիս՝ Ընկերության ակտիվները, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները ծախսերի հաշվին ձևավորված իրենց համապատասխան հնարավոր կորուստների պահուստի գումարների չափով նվազեցվելուց հետո կշռվում են համապատասխան ռիսկի կշիռներով:

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (ՎՌ1 + ՎՌ2 + \dots + ՎՌՆ) / Ն, \text{ որտեղ՝}$$

ՎՌ – վարկային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՎՌ1, ՎՌ2, ..., ՎՌՆ – վարկային ռիսկն է՝ ըստ օրերի,

Ն – հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Յուրաքանչյուր օրվա վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (Ա1 - Պ1) * Ռ1 + (Ա2 - Պ2) * Ռ2 + \dots + (ԱN - ՊN) * ՌN, \text{ որտեղ՝}$$

Ա1, Ա2, ..., ԱN-ը Ընկերության ակտիվների (բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք պակասեցվում են հիմնական կապիտալից), հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Պ1, Պ2, ..., ՊN-ը համապատասխան ակտիվների, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետ հաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Ռ1, Ռ2, ..., ՌN-ը համապատասխան ակտիվների ռիսկի կշիռներն են:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության վարկային ռիսկի մակարդակը կազմում է 528,743 հազար դրամ, իսկ 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում էր 475,011 հազար դրամ:

Վարկային ռիսկի վերլուծություն:

- 1) յուրաքանչյուր դասի ֆինանսական գործիքների գծով առկա վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ հանելով արժեզրկման պահուստները, առանց հաշվի առնելու այդ ակտիվների ապահովվածությունը և վարկային ռիսկը նվազեցնող գործիքները, որոնց նկարագրությունը տրվում է առանձին,
- 2) այն ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը, որոնք ստանդարտ են (օրինակ՝ նրանց վերլուծությունն ըստ վարկանիշների կամ վարկային ռիսկի խմբերի).
- 3) վարկային ռիսկի նվազեցման գործիքների, այդ թվում՝ ապահովության նկարագրությունը, բնույթը և իրական արժեքը,
- 4) ստացված ապահովությունը, որը վերահսկվում է ներդրումային ընկերության կողմից,
- 5) այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ժամկետանց են, սակայն արժեզրկված չեն,
- 6) վարկային ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է դեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Ներդրումային ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ներկայացվում է սույն աղյուսակով նախատեսված տեսքով.

2015թ.

	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	(հազար դրամ) Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	1,719	-	-	1,719
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	101,295	-	-	101,295
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	72,109	-	-	72,109
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	210,677	270	2,056	213,003
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	176,425	-	-	176,425
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	4,868,328	-	-	4,868,328
Այլ ակտիվներ	142,505	-	-	142,505
Ընդամենը ակտիվներ	5,573,058	270	2,056	5,575,384

Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,556,328	-	-	4,556,328
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	185,411	-	-	185,411
Այլ պարտավորություններ	37,986	-	-	37,986
Ընդամենը պարտավորություններ	4,779,725	-	-	4,779,725
Զուտ դիրք	793,333	270	2,056	795,659

2014թ.

(հազար դրամ)

	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում	2,899	-	-	2,899
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	98,909	-	-	98,909
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	1,486	-	-	1,486
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	96,979	72	1,831	98,882
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	40,860			40,860
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	5,874,698	-	-	5,874,698
Այլ ակտիվներ	2,790	-	-	2,790
Ընդամենը ակտիվներ	6,118,621	72	1,831	6,120,524
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,157,403	-	-	5,157,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,140	-	-	4,140
Այլ պարտավորություններ	67,805	-	-	67,805
Ընդամենը պարտավորություններ	5,229,348	-	-	5,229,348
Զուտ դիրք	889,273	72	1,831	891,176

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով վնասներ կրելու ռիսկն է: Այն կազմված է երեք բաղադրիչներից՝ տոկոսային, արժույթային և գնային ռիսկերից:

Արտարժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկը արժույթային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների, դրանց տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժույթային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարվելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված:

Արտարժույթային ռիսկը Ընկերության արտարժույթային ռիսկ պարունակող ակտիվների և արտարժույթային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների միջև եղած տարբերությունն է: Արտարժույթային ռիսկերը սահմանվում են՝

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի:

Արտարժույթային առավելագույն ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

1) արտարժույթային երկար ռիսկերի հանրագումարի և արտարժույթային կարճ ռիսկերի հանրագումարի բացարձակ մեծություններից առավելագույն մեծություն,

2) թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների բաց ռիսկերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Արտարժույթային ռիսկի հաշվարկն իրականացվում է արտարժույթների առանձին տեսակներով:

Արտարժույթային ռիսկերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում արտարժույթային ռիսկ պարունակող այն ակտիվները, որոնք նվազեցվում են հիմնական կապիտալի հաշվարկից:

Արտարժույթային ռիսկերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով արտարժույթային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

ԱՌ = առավելագույն (ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ) որտեղ՝

ԱՌ - արտարժույթային ռիսկն է,

ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ - արտարժույթային առավելագույն ռիսկի 12 տոկոսն է՝ ըստ հաշվետու ամսվա օրերի,

Ն - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության արտարժույթային ռիսկի մակարդակը կազմում է 12,488 հազար դրամ, իսկ 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում էր 3,198 հազար դրամ:

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

2015թ.

(հազար դրամ)

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ	II խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ	1,719	-	-	1,719
Կենտրոնական բանկում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	100,485	810	-	101,295
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	7,320	64,789	-	72,109
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	213,003	-	-	213,003
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	176,425	-	-	176,425
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	4,868,328	-	-	4,868,328
Այլ	142,505	-	-	142,505
Ընդամենը ակտիվներ	5,509,785	65,599	-	5,575,384
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,498,139	58,189	-	4,556,328
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	185,411	-	-	185,411
Այլ պարտավորություններ	37,915	71	-	37,986
Ընդամենը պարտավորություններ	4,721,465	58,260	-	4,779,725
Զուտ դիրք	788,320	7,339	-	795,659

2014թ.

(հազար դրամ)

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ	II խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ	2,899	-	-	2,899
Կենտրոնական բանկում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	97,949	960	-	98,909
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	1,486	-	-	1,486
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	98,882	-	-	98,882
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17,707	23,153	-	40,860
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	5,874,698	-	-	5,874,698
Այլ	2,790	-	-	2,790

<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	6,096,411	24,113		6,120,524
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,157,403		-	5,157,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4,140		-	4,140
Այլ պարտավորություններ	67,736	69	-	67,805
<i>Ընդամենը պարտավորություններ</i>	5,229,279	69	-	5,229,348
Զուտ դիրք	867,132	24,044	-	891,176

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսային ռիսկը փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որը իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի և ընդհանուր ռիսկի հանրագումար, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$SՌ = SՀՌ + SԸՌ, \text{ որտեղ՝}$$

SՌ – տոկոսադրույքի ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

SՀՌ – տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

SԸՌ – տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով:

Տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերը հաշվարկվում են առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի, ինչպես նաև փոփոխվող տոկոսադրույքով մինչև մարման ժամկետը պահվող պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերը դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերը, գրավադրված պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած է պարտքային արժեթուղթ: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռքբերված արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռքբերված արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո գտնվող պարտքային արժեթղթերը:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքը պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են.

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի:

Պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ:

Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը, որն էլ տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի մեծությունն է:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

1) պետական պարտքային արժեթղթեր՝ պետությունների/կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի և տեղական ինքնակառավարման մարմինների պարտքային արժեթղթեր,

2) հուսալի պարտքային արժեթղթեր, որոնց թվին են դասվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից թողարկված /Ա-/ /Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից .Բ-ե և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը,

3) այլ պարտքային արժեթղթեր, որոնք չեն դասվում պետական պարտքային և հուսալի պարտքային արժեթղթերի շարքին:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$SZ\Omega = (SZ\Omega 1 + SZ\Omega 2 + \dots + SZ\Omega N) / N, \text{ որտեղ՝}$$

SZ Ω – տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

SZ Ω 1, SZ Ω 2, ..., SZ Ω N – պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքն է՝ ըստ օրերի:

«N» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկն իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության տոկոսային ռիսկի մակարդակը կազմում է 8,316 հազար դրամ, իսկ 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության տոկոսային ռիսկը գնահատվել է զրո, քանի որ Ընկերության շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ակտիվների ծավալը շատ փոքր էր:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

	2015թ. տոկոսադրույքներ		2014թ. տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
<u>Ակտիվներ</u>				
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	10.2%	-	12%	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	8%	10%	9%
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13.6%	-	13.6%	-
<u>Պարտավորություններ</u>				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10.36%	5.4%	23.7%	-

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը ֆոնդային շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Գնային ռիսկը հաշվարկվում է առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների (բաժնային արժեթղթերի) համար:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված բաժնային արժեթղթերը, գրավադրված բաժնային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած են բաժնային արժեթղթերը: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կառավարվող բաժնային արժեթղթերը:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքը, որպես ակտիվ հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ինչպես նաև արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են՝

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես բաժնային արժեթղթերի տարբեր դիրքերի (երկար և կարճ) բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) միջև տարբերություն:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկը բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկի և բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հանրագումարն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ԲԱԳՌ = (ԸՌ1 + ԸՌ2 + \dots + ԸՌՆ) / Ն + (ՀՌ1 + ՀՌ2 + \dots + ՀՌՆ) / Ն,$$

որտեղ՝

ԲԱԳՌ - բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,
ԸՌ1 + ԸՌ2 + ... + ԸՌՆ - բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկն է՝ ըստ օրերի,
ՀՌ1 + ՀՌ2 + ... + ՀՌՆ - բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկն է՝ ըստ օրերի,
Ն - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տվյալ օրվա համար բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքի 8 տոկոսի բացարձակ մեծությանը:

Տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքին:

Համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

- 1) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթեր,
- 2) այլ բաժնային արժեթղթեր:

Բաժնային արժեթղթերը դասվում են իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի շարքին, եթե միաժամանակ բավարարվել են հետևյալ պայմանները.

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկի, վարկային կազմակերպության կամ այլ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է կամ /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա բանկի բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ, կամ Կենտրոնական բանկի կողմից .Գ-ե և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է, կամ /Ա-/Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ,

2) բաժնային արժեթղթի դիրքը (կարճ կամ երկար) չի գերազանցում բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքի 10 տոկոսը:

Բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հաշվարկման ընթացքում համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերի դիրքերը (բացարձակ մեծությամբ) մտնում են հետևյալ կշիռներով.

- ա) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 4 տոկոս,
- բ) այլ բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 8 տոկոս:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության գնային ռիսկի մակարդակը կազմում է 681 հազար դրամ, իսկ 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության գնային ռիսկը գնահատվել է գրո, քանի որ Ընկերության շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ակտիվների ծավալը շատ փոքր էր:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ ընկերության իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի ընկերության պարտավորությունները կատարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կարգավորման՝ դրա ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման նպատակով կիրառվում են իրացվելիության նորմատիվները՝ բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընդհանուր իրացվելիություն) և բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընթացիկ իրացվելիություն):

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմել է 91.8%, իսկ բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը՝ 107.7%: 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմում էին 97.3% և 114.3%:

2015թ.

(հազար դրամ)

	մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի	Անժամկե տ	Ընդամեն ը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ	-	-	-	-	-	1,719	1,719
Կենտրոնական բանկում							
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	101,295	101,295
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	209,715	-	-	-	3,288	-	213,003
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	251,719	-	4,857,273	7,870	5,116,862
- շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող	-	-	-	-	64,789	7,320	72,109
- վաճառքի համար մատչելի	-	-	-	-	175,875	550	176,425
- մինչև մարման ժամկետը պահվող	-	-	251,719	-	4,616,609	-	4,868,328
Պայմանագրային պահանջներ	1,061	-	8,275	-	2,733,134	-	2,742,470
Ընդամենը	210,776	-	259,994	-	7,593,695	110,884	8,175,349
	մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի	Անժամկե տ	Ընդամեն ը
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,556,328	-	-	-	-	-	4,556,328
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	175,875	9,536	-	-	-	-	185,411
Այլ պարտավորություններ	37,986	-	-	-	-	-	37,986
Պայմանագրային պարտավորություններ	19,303	-	-	-	-	-	19,303
Ընդամենը	4,789,492	9,536	-	-	-	-	4,799,028

2014թ.

ԱԿՏԻՎՆԵՐ	(հազար դրամ)						
	մինչև 1ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի	Անժամկ էտ	Ընդամենը
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ	-	-	-	-	-	2,899	2,899
Կենտրոնական բանկում	-	-	-	-	-	98,909	98,909
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	16,344	-	-	-	82,538	-	98,882
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	306,516	5,491,777	118,751	5,917,044
շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող	-	-	-	-	-	1,486	1,486
Վաճառքի համար մատչելի	-	-	-	-	35,866	4,994	40,860
մինչև մարման ժամկետը պահվող	-	-	-	306,516	5,455,911	112,271	5,874,698
Պայմանագրային պահանջներ	-	-	-	18,507	3,718,216	-	3,736,723
Ընդամենը	16,344	-	-	325,023	9,292,531	220,559	9,854,457
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի	Անժամկ էտ	Ընդամենը
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,157,403	-	-	-	-	-	5,157,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	4,140	-	-	-	-	4,140
Այլ պարտավորություններ	17,412	-	50,393	-	-	-	67,805
Պայմանագրային պարտավորություններ	47,550	-	-	-	-	-	47,550
Ընդամենը	5,222,365	4,140	50,393	-	-	-	5,276,898

«Պայմանագրային պահանջներ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

«Պայմանագրային պարտավորություններ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

25. Պայմանական պարտավորություններ

1) Ներդրումային ընկերության իրավական պարտավորությունները

Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ներդրումային ընկերությունը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

2) Ներդրումային ընկերության հարկային պարտավորությունները

Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

26. Ընդունված գրավ

Ընկերության գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը կազմում է 95,810 հազար դրամ:

27. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ սահմանվել են ընկերության գործունեության տնտեսական նորմատիվները, որոնցից են.

1. կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը
2. ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը
3. ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվել է 1 միլիոն դրամ, իսկ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը՝ 300 միլիոն դրամ:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվել է 12 տոկոս:

Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին նորմատիվային պահանջները:

Արամ Կայֆաջյան
Գլխավոր տնօրեն

Միրանուշ Խլղաթյան
Գլխավոր հաշվապահ

27.04.2016թ.